Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 23 januari 2025 *

”Begäran om förhandsavgörande – Artikel 267 FEUF – Begreppet ’domstol’ – Civilrättsligt samarbete – Europeiskt arvsintyg – Förordning (EU) nr 650/2012 – Artikel 67.1 – Beslut meddelade av den utfärdande myndigheten – Ingen dömande verksamhet – Avvisning”

I mål C-187/23 [Albausy] [i],

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Amtsgericht Lörrach (Distriktsdomstolen i Lörrach, Tyskland) genom beslut av den 21 mars 2023, som inkom till domstolen den 23 mars 2023, i målet

E.V.G.-T.

ytterligare deltagare i rättegången:

P.T.,

F.T.,

G.T.,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden på fjärde avdelningen I. Jarukaitis (referent), tillika tillförordnad ordförande på femte avdelningen, samt domarna D. Gratsias och Z. Csehi,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: handläggaren N. Mundhenke,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 31 januari 2024,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– E.V.G.-T., genom T.C. Pfeiffer, Rechtsanwalt,

* Rättegångsspråk: tyska.

[i] Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

– Tysklands regering, genom J. Möller, M. Hellmann och J. Simon, samtliga i egenskap av ombud,

– Spaniens regering, genom I. Herranz Elizalde, i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom J. Vondung och W. Wils, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 11 april 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 67.1 andra stycket a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 2012, s. 107).

2 Begäran har framställts i ett förfarande som E.V.G.-T. inlett till följd av hennes makes död, i syfte att få ett europeiskt arvsintyg utfärdat, i vilket hon utses till enda arvinge.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning nr 650/2012

3 Skälen 7, 8, 67 och 71 i förordning nr 650/2012 har följande lydelse:

”(7) En välfungerande inre marknad bör underlättas genom att man undanröjer hindren för fri rörlighet för de personer som för närvarande har svårt att hävda sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan. I det europeiska området för rättvisa bör medborgarna kunna utforma sina arvsrättsliga förhållanden i förväg. Det är också viktigt att på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer.

(8) För att uppnå dessa mål bör denna förordning sammanföra bestämmelserna om behörighet, tillämplig lag och erkännande eller, i tillämpliga fall, godkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar, officiella handlingar och förlikningar inför domstol samt om inrättande av ett europeiskt arvsintyg.

…

(67) Ett snabbt, smidig[t] och effektivt avgörande vid ett arvsärende med gränsöverskridande verkan inom [europeiska] unionen innebär att arvingarna, testamentstagarna, testamentsexekutorerna eller boutredningsmännen lätt bör kunna bevisa sin ställning och/eller sina rättigheter och befogenheter i en annan medlemsstat, t.ex. i den

medlemsstat där kvarlåtenskapen är belägen. För att de ska kunna göra detta bör man i denna förordning föreskriva inrättandet av ett enhetligt intyg, det europeiska arvsintyget (nedan kallat arvsintyget), som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat. …

…

(71) Arvsintyget bör ha samma verkan i samtliga medlemsstater. Det bör inte vara en exekutionstitel i sig men bör ha bevisvärde och bör förutsättas på korrekt sätt ange vad som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar, såsom den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap. Arvsintygets bevisvärde bör inte utvidgas till uppgifter som inte omfattas av denna förordning, till exempel frågan om anknytning eller frågan om huruvida en viss tillgång tillhörde den avlidne. …”

4 I artikel 3 i förordningen, med rubriken ”Definitioner”, föreskrivs följande:

”1. I denna förordning avses med

…

c) *gemensamt testamente*: testamente som upprättas av två eller flera personer i en enda handling,

…

g) *dom*: varje arvsrättsligt avgörande som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader,

…

2. I denna förordning avses med ’domstol’ alla rättsliga myndigheter och alla andra myndigheter och rättstillämpare som har behörighet i arvsfrågor och som utövar rättsliga funktioner eller agerar genom delegering från en rättslig myndighet eller agerar under kontroll av en rättslig myndighet, under förutsättning att sådana andra myndigheter och rättstillämpare garanterar opartiskhet och samtliga parters rätt att bli hörda och under förutsättning att deras beslut enligt lagen i den medlemsstat där de är verksamma

a) kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning vid en rättslig myndighet och

b) har liknande giltighet och verkan som ett beslut av en rättslig myndighet i samma fråga.

…”

5 Kapitel VI i förordning nr 650/2012 har rubriken ”Europeiskt arvsintyg” och omfattar artiklarna 62–73 i förordningen.

6 Artikel 63 i förordningen har rubriken ”Arvsintygets syfte”. Artikel 63.2 har följande lydelse:

”Arvsintyget får i synnerhet användas för att visa en eller flera av följande omständigheter:

a) Ställningen och/eller rättigheterna för varje arvinge eller i förekommande fall varje testamentstagare som anges i arvsintyget liksom deras respektive arvslott.

b) Tilldelning av en specifik tillgång eller specifika tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen till arvinge …

…”

7 I artikel 66 i förordning nr 650/2012, med rubriken ”Prövning av ansökan”, föreskrivs följande:

”1. Vid mottagandet av ansökan ska den utfärdande myndigheten kontrollera den information och de förklaringar och handlingar samt annan bevisning som sökanden tillhandahåller. Den ska självmant göra de utredningar som krävs för att kontrollera de uppgifter som lämnats om detta föreskrivs eller är tillåtet i den lag som gäller för myndigheten eller uppmana sökanden att lämna ytterligare bevisning som myndigheten anser vara nödvändig.

…

4. Den utfärdande myndigheten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att informera förmånstagarna om ansökan om ett arvsintyg. Den ska, om detta är nödvändigt för fastställandet av de omständigheter som ska styrkas, höra berörda personer eller testamentsexekutorer eller boutredningsmän och göra offentliga tillkännagivanden som syftar till att ge andra eventuella förmånstagare möjligheten att åberopa sina rättigheter.

…”

8 I artikel 67 i förordningen, med rubriken ”Utfärdande av arvsintyg”, föreskrivs följande:

”1. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål utfärda arvsintyget i enlighet med förfarandet i detta kapitel när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den ska använda det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

Den utfärdande myndigheten ska i synnerhet inte utfärda arvsintyget

a) om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas eller

b) om arvsintyget inte skulle vara förenligt med ett beslut som omfattar samma uppgifter.

2. Den utfärdande myndigheten ska vidta alla åtgärder som krävs för att informera alla förmånstagarna om utfärdandet av arvsintyget.”

9 I artikel 69 i förordningen, med rubriken ”Arvsintygets rättsverkningar”, föreskrivs följande:

”1. Arvsintyget ska ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den person som i arvsintyget anges som arvinge … ska antas ha den ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget.

3. Varje person som utifrån den information som ges i arvsintyget gör betalningar eller överlåter egendom till en person som i arvsintyget anges som bemyndigad att ta emot betalning eller egendom ska anses ha gjort transaktioner med en person som är bemyndigad att ta emot betalning eller egendom, såvida inte personen insåg att innehållet i arvsintyget var felaktigt eller inte har kännedom om sådana felaktigheter på grund av grov oaktsamhet.

…”

10 Artikel 72 i förordningen, med rubriken ”Rättsmedel”, har följande lydelse:

”1. Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 67 kan bestridas av varje person som har rätt att ansöka om ett arvsintyg.

…

Klagomålet ska lämnas in till en rättslig myndighet i den medlemsstat där den utfärdande myndigheten är belägen, i enlighet med lagen i denna stat.

…”

Genomförandeförordning (EU) nr 1329/2014

11 Artikel 1.5 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1329/2014 av den 9 december 2014 om införande av de formulär som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 359, 2014, s. 30) har följande lydelse:

”Det formulär som ska användas för att utfärda ett europeiskt arvsintyg i enlighet med artikel 67.1 i förordning … nr 650/2012 ska utformas på det sätt som anges i bilaga 5, formulär V.”

12 På sista sidan i formulär V anges förklaringen att ”[m]yndigheten intygar att den vidtagit alla nödvändiga åtgärder för att upplysa förmånstagarna om att ett arvsintyg sökts och att inga av de i intyget nämnda omständigheterna hade bestridits av förmånstagarna när intyget upprättades”.

Tysk rätt

FamFG

13 26 § i Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (lagen om förfarandet i familjemål och i mål som rör frivillig rättsvård) av den 17 december 2008 (BGBl. 2008 I, s. 2586), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad FamFG), har följande lydelse:

”Domstolen ska på eget initiativ genomföra de utredningar som är nödvändiga för att fastställa samtliga relevanta omständigheter.”

14 I 352e § FamFG, med rubriken ”Beslut avseende ansökningar om arvsrättsintyg”, föreskrivs följande:

”1) Arvsrättsintyget ska endast utfärdas om den domstol som handlägger arvsärendet anser att de faktiska omständigheter som är nödvändiga för att motivera ansökan har fastställts. Ärendet ska avgöras genom beslut. Beslutet ska gälla omedelbart. Det krävs ingen delgivning av beslutet.

2) Om beslutet strider mot en parts uttalade vilja ska beslutet delges de berörda parterna. Domstolen ska i det fallet förklara att beslutet tills vidare inte ska gälla och skjuta upp utfärdandet av arvsrättsintyget till dess att beslutet har vunnit laga kraft.

3) Om arvsrättsintyget redan har utfärdats, kan överklagandet av beslutet endast tas upp till prövning i den mån det yrkas att arvsrättsintyget ska återkallas.”

Lagen om internationell arvsrätt och om ändring av bestämmelserna om arvsrättsintyg och andra bestämmelser

15 Av 35 § punkt 1 i Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften (lagen om internationell arvsrätt och om ändring av bestämmelserna om arvsrättsintyg och andra bestämmelser) av den 29 juni 2015 (BGBl. 2015 I, s. 1042), framgår följande:

”Om inte annat föreskrivs i förordning … nr 650/2012 och bestämmelserna i detta avsnitt ska [FamFG] tillämpas.”

16 I 39 § i lagen, med rubriken ”Beslutets form”, föreskrivs följande:

”1) Om villkoren för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg är uppfyllda ska domstolen besluta genom att utfärda ett europeiskt arvsintyg i original. Om villkoren för utfärdande av en bestyrkt kopia eller för förlängning av giltighetstiden för en bestyrkt kopia är uppfyllda, ska domstolen besluta genom att utfärda en bestyrkt kopia eller genom att förlänga giltighetstiden för en bestyrkt kopia. I övriga fall ska domstolen avgöra ärendet genom beslut.

2) Det formulär som avses i artikel 67.1 andra meningen, jämförd med artikel 81.2, i förordning … nr 650/2012 ska användas för att utfärda ett europeiskt arvsintyg och en bestyrkt kopia.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 P.M.J.T., som var fransk medborgare och senast bodde i Tyskland, avled den 15 september 2021.

18 Den 23 november 2021, ingav den efterlevande makan E.V.G.-T., via sitt ombud, en ansökan om ett europeiskt arvsintyg till Amtsgericht Lörrach (Distriktsdomstolen i Lörrach, Tyskland), den hänskjutande domstolen, och yrkade att hon skulle anges som den avlidnes enda arvinge. För detta ändamål ingav hon ett gemensamt testamente daterat den 23 juli 2020, som den efterlevande makan skrivit för hand och som undertecknats av henne och den avlidne, i vilket båda makarna ömsesidigt utsåg varandra till enda arvtagare.

19 Det är dessutom utrett att det fanns ett tidigare testamente, daterat den 31 maj 2001, som var handskrivet och undertecknat av P.M.J.T., i vilket P.M.J.T. hade utsett sina två barnbarn till arvingar och gett sin son i uppdrag att organisera hans begravning i Spanien.

20 Den avlidnes son och barnbarn anser att testamentet av den 23 juli 2020 är ogiltigt. De har vid den hänskjutande domstolen gjort gällande att den avlidne vid upprättandet av det testamentet inte längre hade kapacitet att förordna om kvarlåtenskapen och att underskriften inte var hans egen.

21 Den hänskjutande domstolen har konstaterat att de påståenden som framförts av den avlidnes son och barnbarn saknar grund. De har påstått att den avlidne då och då var förvirrad. Detta påstående räcker dock inte för att dra slutsatsen att den avlidne saknade kapacitet att förordna om sin kvarlåtenskap eller för att undersöka denna invändning närmare genom ytterligare efterforskningar. Den hänskjutande domstolen har vidare konstaterat att den avlidnes namnteckning i det gemensamma testamentet var äkta, efter att ha jämfört den med tidigare prov på underskrifter som domstolen hade tillgång till. Den hänskjutande domstolen anser följaktligen att den efterlevande makan är den avlidnes enda arvinge.

22 Den hänskjutande domstolen hyser dock visst tvivel. För det första frågar sig den hänskjutande domstolen huruvida de invändningar som anges i punkt 20 ovan kan utgöra hinder för att utfärda ett europeiskt arvsintyg. Den har i detta sammanhang understrukit att artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 skulle kunna tolkas så, att den inte endast avser invändningar som framställts i ett annat förfarande än förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, utan även invändningar som framställts i det sistnämnda förfarandet. I så fall skulle de invändningar som framförts av den avlidnes son och barnbarn vid den hänskjutande domstolen i förevarande fall kunna utgöra hinder för att utfärda det intyg som den efterlevande makan har begärt.

23 Den hänskjutande domstolen vill i detta sammanhang få klarhet i huruvida den utfärdande myndigheten får pröva de invändningar som har framställts under förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, eller om varje sådan invändning nödvändigtvis innebär att ett arvsintyg inte får utfärdas. Den hänskjutande domstolen har vidare preciserat att denna fråga inte har diskuterats i tysk rätt.

24 För det andra har den hänskjutande domstolen uppgett att den efterlevande makens ombud avser att ansöka om ett nationellt arvsrättsintyg, i den mening som avses i 352e § FamFG, för det fall det nationella målet vilandeförklaras. I så fall ska de invändningar som framförts av den avlidnes son och barnbarn prövas enligt nationell rätt i detta andra förfarande. Den hänskjutande domstolen vill i detta hänseende få klarhet i huruvida artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012

ska tolkas så, att invändningar som avslagits i ett annat förfarande än förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, såsom förfarandet avseende ett nationellt arvsrättsintyg, likväl utgör hinder för att utfärda ett europeiskt arvsintyg.

25 För det tredje, eftersom de invändningar som framförts av den avlidnes son och barnbarn inom ramen för det nationella målet konstaterats sakna grund, anser den hänskjutande domstolen att ärendet är klart för avgörande, utan att det är nödvändigt att vidta några formella åtgärder för bevisupptagning. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida även sådana invändningar, som är otillräckligt underbyggda, avses i artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 och följaktligen kan utgöra hinder för att utfärda ett europeiskt arvsintyg. Den hänskjutande domstolen har i detta sammanhang även nämnt att möjligheten att framföra invändningar kan missbrukas.

26 För det fjärde, för det fall den hänskjutande domstolen skulle ha rätt att pröva de invändningar som framförts under förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, uppkommer slutligen frågan huruvida och i vilken form skälen för att avslå dessa invändningar ska anges. I förfaranderegleran i förordning nr 650/2012 föreskrivs inte att ett avgörande ska åtfölja utfärdandet av det europeiska arvsintyget. Den hänskjutande domstolen har dessutom understrukit att det formulär som ska användas för att utfärda ett europeiskt arvsintyg och som avses i artikel 1.5 i genomförandeförordning nr 1329/2014, såsom det återfinns i bilaga 5 till den förordningen, innehåller förklaringen att ”[m]yndigheten intygar att den vidtagit alla nödvändiga åtgärder för att upplysa förmånstagarna om att ett arvsintyg sökts och att inga av de i intyget nämnda omständigheterna hade bestridits av förmånstagarna när intyget upprättades”.

27 Mot denna bakgrund beslutade Amtsgericht Lörrach (Distriktsdomstolen i Lörrach) att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Ska artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 tolkas så, att den även avser invändningar som framförts inom ramen för själva förfarandet för utfärdande av det europeiska arvsintyget och att domstolen inte får pröva dessa invändningar, och att artikeln således inte enbart avser invändningar som gjorts gällande i ett annat förfarande?

2) Om [den första frågan] besvaras jakande, ska då artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 tolkas så, att ett europeiskt arvsintyg inte får utfärdas ens i det fall då de invändningar som framförts i förfarandet för utfärdande av det europeiska arvsintyget redan har prövats i ett förfarande avseende ett arvsrättsintyg enligt tysk rätt?

3) Om [den första frågan] besvaras jakande, ska då artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 tolkas så, att den avser varje invändning, även om invändningen inte har styrkts i tillräcklig mån och det inte är nödvändigt att vidta formella åtgärder för bevisupptagning i detta hänseende?

4) Om [den första frågan] besvaras nekande, i vilken form ska domstolen då ange skälen till att den avslagit invändningarna och utfärdat det europeiska arvsintyget?”

Huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till sakprövning

28 Den spanska regeringen har gjort gällande att begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till prövning. Även om denna regering har medgett att den hänskjutande domstolen är en ”domstol” i den mening som avses i artikel 267 FEUF, anser den emellertid att den verksamhet som består i att utfärda ett europeiskt arvsintyg, såsom den regleras i förordning nr 650/2012, inte utgör utövande av dömande verksamhet.

29 Denna regering har gjort gällande att den omständigheten att utfärdandet av ett europeiskt arvsintyg kan anförtros en domstol eller en annan behörig myndighet tyder på att utfärdandet är av administrativ karaktär. Vidare är förfarandet för utfärdande av arvsintyget inte utformat för att undersöka och lösa frågor som är tvistiga mellan de potentiella arvtagarna. Slutligen har det europeiska arvsintyget inte de bindande verkningar som är utmärkande för ett domstolsavgörande, utan har endast en informativ karaktär.

30 Det framgår av fast rättspraxis att de nationella domstolarna endast är behöriga att begära förhandsavgörande från EU-domstolen om en tvist är anhängig vid dem och om förfarandet i fråga är avsett att leda till ett avgörande av rättskipningskaraktär (dom av den 28 februari 2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, punkt 34, och dom av den 3 maj 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punkt 42).

31 Frågan huruvida ett organ är behörigt att begära ett förhandsavgörande av EU-domstolen ska således avgöras på grundval av såväl strukturella som funktionella kriterier. Ett nationellt organ kan anses vara en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 267 FEUF, när det fullgör dömande uppgifter, men inte när det fullgör andra uppgifter, såsom till exempel förvaltningsuppgifter (dom av den 3 maj 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punkt 43).

32 Vid bedömningen av huruvida ett nationellt organ, som enligt lag ska fullgöra olika slags uppgifter, ska anses vara en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 267 FEUF, är det följaktligen nödvändigt att kontrollera exakt vilka slags uppgifter organet fullgör i det särskilda normativa sammanhang i vilket det har framställt sin begäran om förhandsavgörande (dom av den 3 maj 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punkt 44).

33 I förevarande fall framgår det av den hänskjutande domstolens redogörelse att den vill få klarhet i vilka befogenheter den har inom ramen för det specifika förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, såsom det regleras i kapitel VI i förordning nr 650/2012.

34 Det framgår även av denna redogörelse att den avlidnes son och barnbarn har framställt flera invändningar under förfarandet i det nationella målet i syfte att förhindra utfärdandet av det europeiska arvsintyg som den avlidnes efterlevande maka har ansökt om. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i vilka konsekvenser dessa invändningar får.

35 Den hänskjutande domstolen har i detta hänseende uppgett att den enligt nationell rätt är behörig att fatta beslut avseende sådana invändningar, bland annat när de framförs i samband med utfärdandet av ett nationellt arvsrättsintyg. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida den även kan fatta beslut avseende dessa invändningar när de uppkommer inom ramen för ett förfarande för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, vilket omfattas av det system som inrättats genom kapitel VI i förordning nr 650/2012.

36 Den hänskjutande domstolen har ställt de tre första frågorna till EU-domstolen för att få klarhet i huruvida förordningen i sig ger den myndighet till vilken en ansökan om ett europeiskt arvsintyg har ingetts behörighet att avgöra tvister som uppkommit till följd av invändningar som framställts under förfarandet för utfärdande av detta arvsintyg. I förekommande fall har den hänskjutande domstolen ställt den fjärde frågan för att få klarhet i på vilket sätt domstolen ska ange skälen till att den avslagit invändningarna och utfärdat det europeiska arvsintyget.

37 Av detta följer att den tolkning av förordning nr 650/2012 som den hänskjutande domstolen har begärt syftar till att bedöma huruvida den utövar dömande funktioner, i den mening som avses i den rättspraxis som det erinrats om i punkt 31 ovan, i samband med det specifika förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg. Eftersom villkoret att det ska röra sig om en domstol i den mening som avses i artikel 267 FEUF måste vara uppfyllt för att begäran om förhandsavgörande ska kunna tas upp till prövning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 juli 2020, Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, punkt 42), är det nödvändigt att göra denna tolkning för att kunna avgöra huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning.

38 Enligt artikel 67.1 första stycket i förordning nr 650/2012 ska den utfärdande myndigheten utfärda ett arvsintyg när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Enligt artikel 67.1 andra stycket a i förordningen ska den utfärdande myndigheten i synnerhet inte utfärda arvsintyget ”om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas”.

39 Vid tolkningen av en unionsbestämmelse ska inte bara bestämmelsens lydelse beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (dom av den 12 oktober 2023, KBC Verzekeringen, C-286/22, EU:C:2023:767, punkt 32).

40 För det första, vad gäller lydelsen av artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012, ska det påpekas att denna bestämmelse utan åtskillnad avser alla situationer där ”ett klagomål har riktats” mot de uppgifter som ska styrkas. Det framgår således att nämnda bestämmelse avser varje invändning, utan att det görs någon åtskillnad beroende på om den har gjorts gällande under förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg eller under något annat förfarande.

41 Det ska i detta hänseende även påpekas att ingen av språkversionerna av artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012, bland annat den tyska (”*wenn Einwände gegen den zu bescheinigenden Sachverhalt anhängig sind*”), den spanska (”*si los extremos que se han de certificar son objeto de oposición*”), den engelska (”*if the elements to be certified are being challenged*”), den franska (”*si les éléments à certifier sont contestés*”), den italienska (”*gli elementi da certificare sono oggetto di contestazione*”), den litauiska (”*jei ginčijami patvirtintini faktai*”) och den svenska (”*om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas*”) språkversionen, formellt sett kräver att de uppgifter som ska styrkas har bestritts i ett annat förfarande än det som avser utfärdandet av det europeiska arvsintyget.

42 Av detta följer att en invändning som avser de uppgifter som ska styrkas, vilken framförs under förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, i princip ska utgöra hinder för att utfärda detta intyg.

43 För det andra, vad gäller det sammanhang i vilket artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 ingår, ska det erinras om att den utfärdande myndigheten enligt artikel 67.1 första stycket utan dröjsmål ska utfärda arvsintyget ”när de uppgifter som ska styrkas har fastställts”.

44 Av detta krav kan *e contrario* slutsatsen dras att den utfärdande myndigheten ska neka att utfärda detta intyg när de uppgifter som ska styrkas inte kan anses vara ”fastställda”, bland annat till följd av invändningar som framställts under förfarandet för utfärdande av nämnda intyg.

45 Vidare fastställs det i artikel 66.1 i förordning nr 650/2012 en skyldighet för den utfärdande myndigheten att kontrollera den information och de förklaringar och handlingar samt annan bevisning som sökanden tillhandahåller.

46 I artikel 66.4 i förordningen åläggs den utfärdande myndigheten att vidta alla nödvändiga åtgärder för att informera förmånstagarna om ansökan om ett arvsintyg. Den ska, om detta är nödvändigt för fastställandet av de omständigheter som ska styrkas, höra berörda personer eller testamentsexekutorer eller boutredningsmän och göra offentliga tillkännagivanden som syftar till att ge andra eventuella förmånstagare möjligheten att åberopa sina rättigheter.

47 Genom att föreskriva dessa skyldigheter att höra och informera måste unionslagstiftaren ha förutsett möjligheten att det framförs invändningar under prövningen av ansökan om ett europeiskt arvsintyg och att dessa invändningar, i förekommande fall, utgör hinder för att utfärda arvsintyget.

48 Innehållet i den prövningsskyldighet som föreskrivs i artikel 66 i förordning nr 650/2012, särskilt i artikel 66.4, utgör följaktligen stöd för den tolkning som gjorts i punkt 42 ovan.

49 Denna tolkning stöds även av innehållet i formulär V i bilaga 5 till genomförandeförordning nr 1329/2014. I enlighet med artikel 67.1 första stycket i förordning nr 650/2012 måste den utfärdande myndigheten använda nämnda formulär när den utfärdar det europeiska arvsintyget (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2023, Registrų centras, C-354/21, EU:C:2023:184, punkt 46). Detta formulär innehåller, på sista sidan, en förklaring genom vilken den utfärdande myndigheten intygar ”att inga av de i intyget nämnda omständigheterna hade bestridits av förmånstagarna när intyget upprättades”.

50 För det tredje, stöds denna tolkning även av de mål som eftersträvas med förordning nr 650/2012. Förordningen syftar nämligen, såsom framgår av skälen 7 och 8 i förordningen, till att underlätta för arvingar, testamentstagare, övriga närstående personer till den avlidne och fordringsägare i dödsboet att utöva sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan och för att EU-medborgarna ska kunna utforma sina arvsrättsliga förhållanden (dom av den 9 mars 2023, Registrų centras, C-354/21, EU:C:2023:184, punkt 41 och där angiven rättspraxis).

51 Det framgår av skäl 67 i förordningen att det europeiska arvsintyget inrättades för att göra det möjligt för arvingar, testamentstagare, testamentsexekutorer eller boutredningsmän att lätt kunna bevisa sin ställning och/eller sina rättigheter och befogenheter i en annan medlemsstat, till exempel i en medlemsstat där kvarlåtenskap är belägen, i syfte att snabbt, smidigt och effektivt reglera arv med gränsöverskridande verkan inom unionen.

52 Det ska även, såsom anges i skäl 71 i nämnda förordning, erinras om att det europeiska arvsintyget har verkan i alla medlemsstater, utan att det krävs något som helst förfarande, och att det förutsätts på korrekt sätt ange de uppgifter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar samt den ställning och de rättigheter som de personer har som utsetts till arvingar, testamentstagare, testamentsexekutorer

eller boutredningsmän i enlighet med artikel 69.1 och 69.2 i samma förordning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 juli 2021, Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank, C-301/20, EU:C:2021:528, punkt 23).

53 I detta sammanhang skulle en tolkning av artikel 67.1 i förordning nr 650/2012 som tillåter att ett europeiskt arvsintyg utfärdas och används, trots att det framförts invändningar mot de uppgifter som ska styrkas, riskera att ge upphov till tvister avseende de rättshandlingar som vidtagits med arvsintyget som bevismedel, vilket skulle strida mot målet att underlätta regleringen av arv med gränsöverskridande verkan.

54 Av detta följer att även det mål som låg till grund för inrättandet av det europeiska arvsintyget, det vill säga att underlätta regleringen av arv med gränsöverskridande verkan, utgör stöd för att tolka artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 på så sätt att detta intyg inte kan utfärdas när det har framförts invändningar under förfarandet för utfärdande som medför att de uppgifter som ska styrkas inte kan anses vara fastställda.

55 Även om den utfärdande myndigheten saknar befogenhet att fatta beslut avseende invändningar inom ramen för förfarandet för utfärdande av det europeiska arvsintyget, finns det emellertid inte något som förhindrar den från att konstatera att en invändning som framförts vid den redan har avgjorts genom ett lagakraftvunnet domstolsavgörande. Det framgår av den hänskjutande domstolens redogörelse att den vill få klarhet i huruvida denna bestämmelse ska tolkas så, att varje invändning med nödvändighet utgör hinder för att utfärda ett europeiskt arvsintyg, eller huruvida förordning nr 650/2012 ger den utfärdande myndigheten befogenhet att pröva och avslå en invändning som är ogrundad eller inte styrkts och att, i förekommande fall, utfärda arvsintyget trots att en sådan invändning har framförts.

56 Vad gäller de invändningar som redan har prövats i ett annat förfarande, vilka är föremål för den andra frågan, framgår det av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen mer specifikt avser det fallet då invändningar som framställts under förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg redan har avslagits i ett annat förfarande. Den hänskjutande domstolen vill i huvudsak få klarhet i huruvida den utfärdande myndigheten i ett sådant fall har befogenhet att utfärda intyget trots att det formellt sett föreligger invändningar.

57 Det ska inledningsvis påpekas att detta typfall inte uttryckligen regleras i artikel 67.1 i förordning nr 650/2012. Artikel 67.1 andra stycket b i denna förordning avser särskilt det fallet då ett beslut som meddelats i ett annat förfarande och som avser de uppgifter som ska styrkas utgör hinder för att utfärda det sökta arvsintyget.

58 Begreppet klagomål, i den mening som avses i artikel 67.1 andra stycket a i nämnda förordning, måste emellertid med nödvändighet tolkas så, att det inte avser invändningar som redan har avslagits genom ett lagakraftvunnet avgörande som meddelats av en rättslig myndighet som har fattat beslut inom ramen för ett domstolsförfarande. I annat fall skulle varje klagomål på obestämd tid kunna utgöra hinder för att utfärda ett europeiskt arvsintyg, trots att denna invändning redan har prövats och slutgiltigt avslagits inom ramen för ett domstolsförfarande, oavsett om detta förfarande är det som avses i artikel 72 i samma förordning, avseende rättsmedel som kan användas mot ett beslut om att utfärda ett europeiskt arvsintyg, eller om det enbart regleras i nationell rätt.

59 Kravet på ett lagakraftvunnet avgörande följer i detta sammanhang av behovet av att upprätthålla det europeiska arvsintygets tillförlitlighet i enlighet med de mål som det erinrats om i punkterna 50 och 51 ovan, såsom Europeiska kommissionen med rätta har gjort gällande. Att utfärda ett sådant intyg medan invändningar mot de uppgifter som ska styrkas prövas i ett pågående mål skulle nämligen med nödvändighet medföra en risk för att innehållet i intyget skulle avvika från ett senare avgörande meddelat inom ramen för detta förfarande.

60 Det är följaktligen först vid den tidpunkt då ett beslut att avslå en invändning vinner laga kraft, i ett annat förfarande än det som avser utfärdandet av det europeiska arvsintyget, som invändningen upphör att utgöra hinder för att utfärda ett arvsintyg enligt artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012.

61 Det ska dessutom påpekas att det i artikel 72 i förordning nr 650/2012 föreskrivs ett rättsmedel som innebär att klagomål kan lämnas in till en rättslig myndighet i den medlemsstat där den utfärdande myndigheten är belägen, i enlighet med lagstiftningen i denna stat, mot varje beslut som den utfärdande myndigheten har fattat i enlighet med artikel 67 i denna förordning.

62 Av detta följer att varje beslut som den utfärdande myndigheten fattar efter ett förfarande för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, i enlighet med artikel 67.1 i nämnda förordning, per definition inte är slutgiltigt. Att utfärda ett sådant intyg, trots att det framförts invändningar som den utfärdande myndigheten har avslagit på grund av att de saknat grund eller inte styrkts, skulle således med nödvändighet medföra en risk som liknar den som anges i punkt 59 ovan, nämligen risken för att innehållet i intyget ifrågasätts genom ett senare avgörande som meddelas inom ramen för det förfarande som avses i artikel 72 i samma förordning.

63 Behovet av att upprätthålla det europeiska arvsintygets tillförlitlighet i enlighet med de mål som det erinrats om i punkterna 53 och 54 ovan innebär följaktligen att artikel 67.1 andra stycket a i förordning nr 650/2012 måste tolkas så, att varje invändning, även om den framstår som ogrundad och inte har styrkts, som framförts under förfarandet för utfärdande av ett europeiskt arvsintyg, utgör hinder för utfärdandet av detta arvsintyg, med undantag för invändningar som slutgiltigt har avslagits i ett annat förfarande, såsom anges i punkt 61 ovan.

64 För att bevara unionsmedborgarnas förtroende för det europeiska arvsintyget krävs det nämligen att detta instrument, som har det bevisvärde som fastställs i artikel 63.2 i förordning nr 650/2012 och de verkningar som anges i bland annat artikel 69.2 och 69.3 i denna förordning, endast utfärdas om det inte har framförts några invändningar mot de uppgifter som ska styrkas.

65 När en sådan invändning har gjorts är den utfärdande myndigheten, som inte har befogenhet att avgöra frågan, skyldig att neka att utfärda det begärda europeiska arvsintyget, varvid detta avslag kan bli föremål för det rättsmedel som föreskrivs i artikel 72 i förordning nr 650/2012. Den rättsliga myndighet som ska pröva ett sådant överklagande kan i förekommande fall pröva huruvida de invändningar som utgjort hinder för att utfärda intyget är välgrundade.

66 Mot denna bakgrund konstaterar domstolen att den hänskjutande domstolen, när den i egenskap av myndighet som utfärdar det europeiska arvsintyget meddelar beslut med tillämpning av artikel 67.1 i förordning nr 650/2012, inte utövar någon dömande verksamhet och följaktligen inte är behörig att begära förhandsavgörande från EU-domstolen med stöd av artikel 267 FEUF.

67 Av detta följer att begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till prövning.

Rättegångskostnader

68 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Den begäran om förhandsavgörande som framställts av Amtsgericht Lörrach (Distriktsdomstolen i Lörrach, Tyskland) genom beslut av den 21 mars 2023 avvisas.

Underskrifter